

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scala Jacob

Lindeborn, Jan

Antverpiæ, 1666

§. 14. De Colloquiis Spiritualibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

dum, id est, per officium conjugale ad Viduitatis continentiam) præscribit S. Fulgentius: „Tibi præcipue
Epist. 2. c. 16. „sancta conversatio est in omnibus imitanda ...
 „hanc tibi tanquam speculum pone, & ex ipsius consideratione, quid tibi jam insit vel quid adhuc desit sanctorum studiorum operumque cognosce:
 „& licet illa egregio præcellat Virginitatis munere
 „comitem te debet in cæteris habere virtutibus.

§. XIV.

De Colloquiis Spiritualibus.

Sodalibus Virgini assignatis superest, ut materiam deputemus Colloquiis, de quo præceptum duplex apud Patres.

UNUM, ut parca in loquendo silentium amet: Non enim mediocris virtus tacere: (habet D. Ambrosius) est enim & tempus tacendi sicut tempus loquendi: Virginitatis itaque dos quædam est verrecundia, quæ commendatur silentio: quod & in suis Virginibus collaudat S. Augustinus: „Ecce jam tales estis, ut professæ atque servatæ Virginitati cæteris etiam moribus congruatis: ecce jam non solum homicidiis, sacrificiis Diabolicis & abominationibus, furtis, rapinis, fraudibus, perjuriis, ebriofitatibus, omnique luxuria & avaritia, simulationibus, æmulationibus, impietatibus, crudelitatibus abstinetis: verum etiam illa, quæ leviora vel sunt, vel putantur, non inveniuntur nec oriuntur in vobis. Non improbus vultus, non vagi oculi, non infrænis lingua, non petulans risus, non scurrilis jo-

CUS

„cus, non indecens habitus, non fluxus incessus:
 „jam non redditis malum pro malo nec maledictum
 „pro maledicto: ecce jam tales estis, quia & tales
 „esse debetis: hæc addita Virginitati angelicam vi-
 „tam hominibus & cœli mores exhibent in terris.
 Hæc Præsul Hypponensis. Ejusque defectum in
 sui temporis Virginibus deplorat S. Chryostomus: *Tom. V.*
 „Semper quidem Virginitas cum conjugio compa- *serm. quod*
 „rata primas partes tenuit, nunc autem neque in *Regula-*
 „secundo ordine manere potuit, sed valde procul & *res Fæ-*
 „planè in ultimum concessit ordinem, & quod mul- *minæ vi-*
 „tò graviùs, non hostes neque inimici, sed ipsæ po- *ris coha-*
 „tissimùm, quæ illam curare deberent, eam sic af- *bitent.*
 „fecerunt: & propter quas adversus Infideles ha-
 „ctenus liberè loquebamur, illæ ipsæ ora nostra, ma-
 „ximè obturant & multâ ignominiâ confundunt:
 „Inter Græcos sanè quidam licèt pauci ita philoso-
 „phati fuerunt, ut opum essent contemptores, &
 „iram vicerunt, Virginitatis autem flos nullo mo-
 „do apud illos floruit, in qua semper concesserunt
 „nobis primam dignitatem, ingenuè fatentes rem
 „supra naturam esse & non humanam: & ea prop-
 „ter omnibus gentibus admirationi fuimus, sed
 „nunc non item, quin potiùs derident & sales in nos
 „jactant. Et propterea Diabolus contra hanc tur-
 „mam spiravit, quoniam vidit in hac potissimùm
 „phalange fulgidum Christi exercitum, sicque at-
 „tentavit ipsam confundere, ut posthac meliùs sit,
 „ne Virgines quidem esse, quæ ita prævaricari at-
 „tentent. Causa malorum omnium, quòd perse-
 „verant adhuc nomen & appellatio rei, & nego-
 „tium totum in corpore sublatum est: quod scil.

nomen

nomen extrema Virginitatis pars est: quæ autem plus necessaria & ipsam magis demonstrant, neglecta sunt, & *nulla ratio habetur* vestium quæ Virginitatem decent, vel *sermonis vel silentii*, vel compunctionis vel alicujus id genus. Ita aureum illud Os. An non eadem hodie querela contra plures posset iterari? contra eas inquam quæ cachinnant & vociferantur, quæ garrunt & fabulantur etiam in plateis & Ecclesiâ, etiam summo manè & in seram vesperam, fortè sollicitæ ne lingua filens muta fiat aut concrecant labia compressa: evidens certè signum est inesse talibus defectum interioris devotionis: etenim vas vacuum altè clarèque sonat, & cum arca seram non habet, vel hinc colligas nullum ibi thesaurum vel quid pretiosum asservari.

Lubet nihilominùs loqui? per me licet, sed tecum loquere: *Nilil æquè proderit quàm quiescere, & minimum cum aliis loqui, & plurimum secum*, notat Seneca: Curiosa es rerum novarum? considera quomodo teipsam innoves, & cum Psalte suspiria: *Spiritum rectum innova in visceribus meis*. Avida es sciendi quid agatur? attende quid agatur in te. Lubet de aliorum vitiis & imperfectionibus fabulari? vide quibus tu subjaceas atque earumdem excidium cogita, dic cum Psalmographo: *Deficiant peccatores à terra & iniqui; ita ut non sint*. De his inquam tecum loquere & per pios affectus ac suspiria loquere cum Deo: votum tuum sit: *Fecundum sit ei eloquium meum: ego verò delectabor in Domino*. Ut autem id à te fiat, silentium tibi indicitur, *cultus enim justitie silentium* apud Isaiam, cum is jam ante dixisset: *In silentio & in spe erit fortitudo vestra*. Quod de Regina Vir-

Epist. 19.

Psal. 50.
v. 12.

Psal. 103.
v. 35.

Ibid. v. 34

e. 32: 17.

e. 30: 15.

Virginum D. Ambrosius exarat, id & in te locum ha-
 beat: „ Neque enim comites foeminas desiderabat,
 „ quæ bonas comites cogitationes habebat: quin etiã
 „ tum sibi minùs sola videbatur, cùm sola esset. Ete-
 „ nim *sedebit solitarius & tacebit, quia levavit super se.*

L. 2: de
 Virg.

Thren. 3:
 28.

ALTERUM, ut non nisi de Deo & pia sint ejus
 colloquia: utrumque hoc præscriptum copulat Ha-
 giographus: *In sensu sit tibi cogitatus Dei: & omnis*
enarratio tua in præceptis Altissimi. Nihil aliud no-
verit lingua, Demetriadi, præcipit S. Hieronymus,
nisi Christum: Nihil possit sonare, nisi quod sanctum
est. Quo capite idem ille Epist. 99. Paulam com-
 mendat, *cujus canticum Psalmi, Sermo E-vangelium,*
delicia continentia, vita jejunium. „ Provec-tæ annis
 „ junioribus facite magisterium, minores natu præ-
 „ bete majoribus ministerium, comparibus incita-
 „ mentum: hortamentis vos mutuis excitate: æmu-
 „ lis de virtute documentis ad gloriam provocate,
 „ (urget D. Cyprianus). „ Illa tantùm loqui Vir-
 „ ginem decet, (contestatur S. Basilius,) quæ au-
 „ dientium animos juvare possint, & per sermonis
 „ puri veritatem atque rectitudinem ad intelligen-
 „ tiam divinarum rerum ubertim instruere atque ex-
 „ ornare: Fluentum quippe sermonis, quod mini-
 „ sterio linguæ ad exteriora deducitur, fontis, ex quo
 „ manat, index ac testis est. Deo ergò plenum est
 „ cor tuum? cogitas ex præscripto Apostoli, quæ
 „ Domini sunt ut sis sancta corpore & spiritu? hæc
 „ tuarum cogitationum objecta sunt? certè volupe ti-
 „ bi erit loqui de his, *ex abundantia enim cordis os lo-*
 „ *quitur.* Sin autem nullus vel rarus tibi sermo de Deo
 „ & rebus piis, non hospitatur is in corde tuo, neque
 „ residet

Eccl. 9:23

Epist. 7.

De Discip.
 & Hab.
 L. de vera
 Virgin.

Luc. 6: 45

- residet ibi verus erga eas affectus: *Loquela tua*, quod
Matt. 26: in domo Caiphæ dictum Petro, *manifestam te faci-*
 73. qualis namque est homo in anima, talem eum, dum
 loquitur, sua lingua, depingit: *Multum enim libenter*
1. Imit. de his, teste Kempensi, *quæ multum diligimus*, quod
 10. n. 1. *cupimus, vel quæ nobis contraria sentimus, libet loqui*
 & cogitare.
1 Cor. 11: Corinthios culpat Apostolus non laudans quod
 17. non in melius, sed in deterius convenirent: fugientes
 hujus criminis reatum? sint colloquia & confabu-
 lationes vestræ de Deo, de virtutibus, de Viris
 Sanctorum &c. Modò fiat sermo de *Mortificatione*
Pf. 75: 3. necessitate ejusque exercitio, ut enim ait *Plal-*
tes factus est in pace locus Dei, & habitatio ejus in Sion
Factus est in pace locus ejus, non in anima passionum
 tumultibus obnoxia illicitisque subditâ cupiditati-
 bus, sed quæ mortificationis armis illas compefcit &
 hasce excindit: *Et habitatio ejus in Sion*, non in *Je-*
richo, non in *Babylone*: quæcunque itaque anima
 suæ incolam Deum optat, & quæ id non optaret
 debet ea esse pacifica, *Sion* ea esse debet, è qua exu-
2 Reg. 5. lent *Jeбусæi*: quomodo autem ii delendi sint, de
 hoc tractent vestri sermones.
L. de Vir- Aliquando fiat collatio *de vilipendio ac contemptu*
ginit. c. 73 *rerum terrenarum*: „ *Quemadmodum Virgo* (ex *D.*
 „ *Chrysoftomo*) quamdiu domi manet apud Ma-
 „ *trem*, magnam puerilium omnium curam suscipit
 „ & arculâ in penum depositâ, eorum, quæ illic con-
 „ *ditæ* sint, & clavem ipsa possidet & arbitrium om-
 „ *ne* tenet, de levium illorum & futilium custodia
 „ æquè sollicita, ac qui grandem familiam admini-
 „ *strant*: cæterùm desponsa jam ac marita paternas
 ades

„ædes dimittere coacta, tum verò iis nugis & minu-
 „tiis liberata domus gubernationem, opes & man-
 „cipium numerosum, Viri cultum aliaque his majo-
 „ra procuret necesse est. Ita & nobis adultis atque
 „ætate virili terrenis omnibus, verè puerilibus ludi-
 „cris omiſſis, de cœlo cœleſtiſque vitæ ſplendore &
 „gloria cogitandum ſit: deſponſi enim ſumus & nos
 „Sponſo eum à nobis amorem flagitanti, ut non ſo-
 „lùm terreſtribus & levibus hiſ ac futilibus, ſed
 „etiam vitâ propter eum, ſi opus ſit, cedamus. Qua-
 „re, cùm illuc porro diſcedendum ſit, exilem hanc
 „curam à nobis propulſemus: nam nec, in Regnum
 „ex inopi domo transferendi, de fictilibus, lignis,
 „utenſilibus & reliqua domeſtica tenuitate labore-
 „mus.

Subinde de *cauta Converſatione*: „Nec audiendi *L. de bono*
 „ſunt ſive viri ſancti ſive ſcœminæ, denuntiat S. Au- *Viduit.*
 „guſtinus, (cùm jam præmiſiſſet: in omnibus fanè *c. 22.*
 „ſpiritualibus deliciis, quibus fruuntur innuptæ,
 „ſancta earum converſatio cauta etiam debet eſſe, ne
 „fortè, cùm mala vita non ſit per laſciviam, mala ſit
 „fama per negligentiam) quando reprehenſa in ali-
 „quo negligentia ſua, per quam ſit ut in malam ve-
 „niant ſuſpicionem, unde ſuam vitam longè ab-
 „eſſe ſciunt, dicunt ſibi coram Deo ſufficere con-
 „ſcientiam, exiſtimationem hominum non impru-
 „denter ſolùm, verùm etiam crudeliter contemnen-
 „tes, cùm occidunt animas aliorum ſive blaſphe-
 „mantium viam Dei, quibus ſecundùm ſuam ſuſpi-
 „cionem quaſi turpis quæ caſta eſt diſplicet vita
 „Sanctorum, ſive etiam cum excuſatione imitan-
 „tium non quod vident ſed quod putant. Proinde
 „quiſ-

quisquis à criminibus flagitiorum atque facinorum vitam suam custodit sibi benè facit, quisquis autem etiam famam & in alios misericors est. Nobis enim est necessaria vita nostra, aliis fama nostra: & utique etiam quod aliis ministramus misericorditer ad salutem, ad nostram quoque redundat utilitatem, unde non frustra Apostolus: *Providemus, inquit, bona non solum coram Deo, verùm etiam coram hominibus.*

Modò de gratia *Vocationis* vestræ ad Statum Virginealem: „Virginem sacram te sibi munere gratuito fecit, qui omnia, quæcunque voluit, fecit, à quo idèò gratia nullis præcedentibus meritis datur, ut illi semper gratiarum actio purâ cordis humilitate reddatur: hic est autem unigenitus Dei filius, unigenitus etiam Virginis filius, unus omnium sacram Virginum Sponsus, sanctæ Virginitatis fructus, decus & munus, quem corporaliter sancta Virginitas peperit, cui spiritualiter sancta Virginitas nubit, à quo sancta Virginitas fœcundatur ut perseveret intacta, à quo decoratur ut permaneat pulchra, à quo coronatur ut regnet perenniter gloriosa, scribit S. Fulgentius. „Magna res est Virginitas & cœlibatus (habet D. Gregorius Nazianzenus) atque in Angelorum naturæque singularis ordine censeari: vereor enim dicere Christi, qui, cùm propter nos genitos gignendus esset, ex Virgine gignitur Virginitatem velut latâ lege sciens ut hinc abducentem ac mundum contrahentem, vel potiùs mundum ad mundum transmittentem, præsentem nimirum ad futurum. „Habebant conjugia bonum suum, non quia filios procreant,

*Epist. 3. ad
Probam*

c. 4.

Tom. 1.

Orat. 20.

„creant, sed quia honestè, quia licitè, quia pudici-
 „cè, quia socialiter procreant, & procreatos pariter,
 „salubriter, instanter educant, quia thori fidem in-
 „vicem servant, quia Sacramentum Connubii non
 „violant, (notat D. Augustinus) hæc tamen om- *De S. Vir-*
 „nia humani officii sunt munera. Virginalis autem *ginit. c. 12*
 „integritas & per piam continentiam ab omni con- *§ 13.*
 „cubitu immunitas Angelica portio est, & in carne
 „corruptibili incorruptionis perpetuæ meditatio.
 „Cedat huic omnis fœcunditas carnis, omnis pudici-
 „ticia conjugalis, illa non est in potestate, illa non
 „est in æternitate: fœcunditatem carnalem non ha-
 „bet liberum arbitrium, pudicitiam conjugalem non
 „habet cœlum. Selectas vos in hoc vitæ genus
 grato animo agnoscite, eumque mutuæ confabula-
 tiones prodant: „Hæc est uberior (gratulans iis
 de Demetriadis virginitate nobilibus Viduis Probæ
 & Julianæ scribit idem S. Augustinus, quæ genero- *Epist. 179*
 sius elegerat Anicianam illustrem familiam beare nu-
 ptias nesciendo, quàm multiplicare pariendo; & in
 carne jam imitari vitam Angelorum, quàm ex carne
 „adhuc numerum augere mortalium) fœcundior-
 „que felicitas non ventre gravescere, sed mente gran-
 „descere; non lactescere pectore, sed corde can-
 „descere: non visceribus terram, sed cœlum ora-
 „tionibus parturire.

Quandoque habeatur sermo, cur non præcepto,
 sed consilio præscripta sit continentia: „Si Virgi-
 „nitatem Dominus imperasset (contra Jovinianum
 „argumentatur S. Hieronymus) videbatur Nuptias *Lib. 1. c. 7.*
 „condemnare & hominum auferre Seminarium un-
 „de & ipsa Virginitas nascitur. Si præcidisset ra-
 dicem,

dicem, quomodo fruges quæreret? nisi ante fundamentum jecisset, quâ ratione ædificium exstrueret & operturum cuncta desuper culmen imponeret? multo labore fossorum subvertuntur montes, terrarum penè interna penetrantur, ut inveniatur aurum: cùmque de granis minutissimis prius conflatione fornacis deinde callidâ artificis manu fuerit monile compactum, non ille beatus vocatus qui de luto excrevit aurum, sed qui auri utitur pulchritudine. Noli igitur admirari si inter titillationem carnis, & incentiva vitiorum Angelorum vitam non exigimur sed docemur; quia ubi consilium datur, offerentis arbitrium est, ubi præceptum, necessitas est servientis: *Præceptum*, inquit, *Dominus non habeo, consilium autem do tanquam misericordiam consecutus à Domino.* „ Dominus nusquam de Virginitate leges tulit, (habet D. Basilius) permittit tamen, ut, sicut ab incorruptione ad corruptionem præter naturam immoderatâ potestate utens homo defluerat, ita rursus à corruptione ad incorruptionem naturam suam præstantiori voluntate vim sibi inferendo proveheret. Quo & ipse suo nos provocat exemplo. Porrò quod incorruptibilis vitæ semen è terris ad cælum transferendum singulari gloriâ Virginitatem Dominus noster esse voluerit (elegantissimè deducit idem ille Hierarcha) & incorruptionis honestati per integerrimam castitatem corpora nostra consuefcere, ex eo in primis constat, quòd, cùm Legi in omnibus obtemperaverit, solum conjugium renuit. Oportebat enim, ut, qui ex intemerata Virgine incorruptus etiam secundùm carnem natus

1 Cor. 7:
25.

L. de Vir-
ginitat.

Ibid.

„tus erat, nec conjugii quidem corpoream experi-
 „retur corruptionem: cœterum à corruptis per ju-
 „galem copulam naturali integritati nostræ incre-
 „menta suppeditans, quemadmodum Adam præ-
 „sentis vitæ semen per Conjugii voluptatem fuerat,
 „ita & ipse semen futuri seculi per Virginitatis fieret
 „integritatem, ut, sicut illum per matrimonium se-
 „rentem humanum genus hominem in terrena vita
 „secuti sumus, ita & Dominum per virginalem pu-
 „ritatem futurum seculum serentem prudenter se-
 „queremur. Quòd si non otiosè Paradisum primi-
 „que Adam in eo conspicias vitam, invenies pro-
 „fectò illum adhuc in Paradiso constitutum opus
 „non habuisse cognoscere uxorem suam, post præ-
 „varicationem verò mortisque sententiam, post
 „Paradisi amissionem tunc jam uxorem cognovit
 „suam, ut vitæ postea mortalitatem, prolis successio-
 „ne solaretur. At Virgo eum, qui ad Paradisum re-
 „vehit, sequens, in illo & cum illo inter Paradisi de-
 „licias æternâ amœnitate incorrupta lætatur, male-
 „dictum illud effugiens quo extra Paradisum con-
 „stitutæ mulieri dictum est in doloribus paries fi-
 „lios, &c.

Nonnunquam instituatur colloquiũ *de oneribus Vir-*
ginitati annexis, quæ ex ejus etymologiâ eleganter de-
 ducit S. Fulgentius: „Integritas carnis Deo fideliter *Supra c. 7.*
 „consecrata, & in cordis virginitate Deo juvante &
 „protegente servata idcirco propriè Virginitas dici-
 „tur, ut ibi perfectio veræ virtutis inesse monstretur:
 „melior est igitur cæteris actualibus donis intemera-
 „ta sanctitas virginalis, quæ divini gratiâ mune-
 „ris virtute videtur originem vocabuli trahe-

Epist. 142.

re, ut ex ipso nomine semper se admoneri cogno-
 scat ea, que virtutis sunt, debere servare. Et ex alio,
 capite apud S. Augustinum Autor epistolæ ad De-
 metriadem: „Seculi Virgines, quæ se nuptiis præ-
 parant & indulgentiam magis Apostoli, quàm con-
 filium sequi malunt, magisque amplectuntur, in-
 continentia remedium quàm præmium continen-
 tia, ut sponsis placeant, eosque in amorem sui ma-
 gis incitent, mirâ se sollicitudine formare student,
 & naturalem corporis pulchritudinem ornandi arte,
 commendant: hæc est illis per dies singulos cura,
 præcipua decentibus fucis colorare faciem, impli-
 care auro crinem, & ardentes concharum lapides
 capitis honorem facere, suspendere ex auribus pa-
 trimonia, brachia ornare monilibus ac latera, & in-
 clusas auro gemmas è collo in pectus demittere:
 non minorem Sponsus tuus requirit ornatum, qui
 cùm universam Ecclesiam salutaris aquæ lavacro
 purificatam sine macula rugaque reddiderit, quo-
 tidie cupit eam fieri pulchriorem, ut semel à vitiis
 peccatisque mundata semper ornatur decore vir-
 tutum: & si hoc à tota requirit Ecclesia, in qua &
 Viduæ continentur & nuptæ, quantum putas ex-
 spectat à Virgine, quæ ex pulcherrimo hoc quo-
 dam Ecclesiæ prato, velut augustior quidam flos
 videtur electa? assume ergo omnem illum ornatum
 per quem placere Christo potes . . . multi in hoc
 proposito senescimus, & ea, propter quæ ad ipsum
 propositum venimus, non habemus: tua verò
 conversatio nova esse debet, mira gravitas; patien-
 tia, mansuetudo, pietas: quicquid sanctius est at-
 que perfectius, quicquid magis Deo te commen-
 dare

„dare potest & majorem in Cœlo facere, id semper
 „sequere, id semper amplectere: Sponsâ Christi nihil
 „debet esse ornatiùs: tantò majore placendi studio
 „opus est, quantò major est ille, cui placendum est.

Aliàs de Meditatione: „Ideò ab aliis curis
 „atque negotiis (scribit S. Augustinus) quibus *Epist. 121*
 „ipsum desiderium (scil. beatæ vitæ) quodammo- *ad Pro-*
 „do tepescit, certis horis ad negotium orandi men- *bam de*
 „tem revocamus, verbis orationis nos ipsos admo- *modo o-*
 „nentes in id, quod desideramus, intendere, ne, *randi.*
 „quod tepescere cœperat, omninò frigescat &
 „penitus extingatur, nisi crebriùs inflammetur.

Aliàs de Humilitate, quam *ditissimam* inscri-
 bit D. Aug. Lib. de Virgin. c. 31. „Nolo tibi
 „(Eustochio præcipit S. Hieronymus) venire su- *Epist. 22.*
 „perbiam de proposito, sed timorem: onusta ince-
 „dis auro, latro tibi vitandus est. De ejus cum Vir-
 ginitate copula multis agit S. Augustinus, Ambro- *L. de San-*
 sius, & præter alios totâ Epistolâ ad Probam D. Ful- *ctâ Virgin.*
 gentius: est talis (inquiens inter cætera) utriusque *Epist. 84.*
 virtutis copula, ut in præsentî vitâ ipsa sit omnium *c. 2.*
 perfectio culmenque virtutum: quia nec in corpore *Vide c. 9.*
 est aliquid integritate melius, nec in anima est aliquid *15. & 18.*
 fideli humilitate sublimius. Qui & eandem vo- *c. 23.*
 cat Virginitatis internam Virginitatem. „Pulchra
 „permixtio Humilitatis & Virginitatis, nec me-
 „diocriter placet Deo illa anima, in qua & Humi-
 „litas commendat Virginitatem, & Virginitas ex-
 ornat Humilitatem, commentatur in hæc Evangelii
 verba: *Missus est Angelus Gabriël à Deo ad Virgi-*
nem desponsatam Viro, &c. Melliflaus Burgundio. Luc. 1:27.
 „Audis Virginem, audis Humilem, si non potes *Hom. 1.*
 Vir- *super Mis-*
 gini- *sus.*

ginitatem Humilis, imitare Humilitatem Virginis. 33
 Laudabilis virtus Virginitas, sed magis necessaria. 33
 Humilitas: illa consulitur, ista præcipitur: ad il- 33
 lam invitaris, ad istam cogaris: de illa dicitur: *Qui* 33
potest capere capiat, de ista dicitur: *Nisi quis effici-* 33
tur sicut parvulus iste, non intrabit in Regnum Cæ- 33
lorum: illa ergò remuneratur, ista exigitur. Potes- 33
 denique sine Virginitate salvari, sine Humilitate 33
 non potes: Potest inquam placere Humilitas, quæ 33
 Virginitatem deplorat amissam, sine Humilitate 33
 autem audeo dicere nec Virginitas Mariæ placuis- 33
 set. Super quem inquit requiescet Spiritus meus 33
 nisi super humilem & quietam: super humilem 33
 dixit, non super Virginem. Si igitur Maria humi- 33
 lis non esset super eam Spiritus Sanctus non re- 33
 quievisset. Si super eam non quievisset nec 33
 imprægnasset, quomodo enim de ipso sine ipso 33
 conciperet? patet itaque, quia de Spiritu San- 33
 cto concepit, sicut ipsa perhibet, respexit Hu- 33
 militatem Ancillæ suæ Deus potius quàm Virgini- 33
 tatem, etsi placuit ex Virginitate, tamen ex Humi- 33
 litate concepit, unde constat quia etiam, ut place- 33
 ret Virginitas, Humilitas proculdubio fecit. Quid 33
 dicis Virgo superbè? Maria Virginem se oblita glo- 33
 riatur de humilitate, & tu negligendo humilita- 33
 tatem blandiris tibi de Virginitate. Respexit, ait il- 33
 la, humilitatem Ancillæ suæ. Quæ illa, Virgo 33
 utique sancta, Virgo sobria, Virgo devota. 33
 Numquid tu castior illâ? numquid devotior? aut 33
 numquid tua fortè pudicitia gratior castitate Ma- 33
 riæ, ut tu scilicet sine humilitate placere sufficias ex 33
 tua, quod illa non potuit ex sua? Denique quan- 33
 to

„tò honorabilior es ex singulari munere castimoniæ
 „tantò tibi tu majorem injuriam facis, quòd ejus in
 „te decorem fœdas permixtione superbiæ, alioquin
 „expedit tibi Virginem non esse quàm de Virgini-
 „tate inolescere. Non omnium quidem est Virgi-
 „nitas, multò tamen pauciorum est cum Virginitate
 „Humilitas. Si igitur Virginitatem in Maria non
 „potes nisi mirari, stude Humilitatem imitari,
 „& sufficit tibi; quòd si & Virgo & Humilis es,
 „quisquis es magnus es. Hactenus S. Abbas Virgo
 „& Humilis. Instat idcirco Antistes Hypponenfis: *L. de Virg.*
Pergite Virgines Dei viâ sublimitatis pede humi-
litatis. *c. 52.*

„Non omittatur necessitas Perseverantiæ Virgi-
 „nalis: igitur Conjuges admodum commodè habet
 „(scil. Apostolus) qui nec altero volente eos mutuâ
 „consuetudine defraudet, nec defraudationem ex
 „consensu longiùs producat, quin alteras etiam Nu-
 „ptias permittit, si velint, ne ardeant. At Virginibus
 „nullum hujusmodi solatium præbet, sed illos tan-
 „tisper suspensos iterum recreat, hanc nec minimum
 „respirantem, sed assiduè pugnantem finit perpetuò
 „stare, ac libidinibus verberari, nec vel tantillis in-
 „duciis frui. Cur enim non huic etiam dixit: Si se
 „non continet nubat? quod nec Athletæ dicat quis-
 „quam, postquam derepto amictu ac delibutus in
 „stadium processit seque pulvere conspersit: abi,
 „fuge adversarium: sed jam porrò necessum sit duo-
 „rum alterum aut coronatum aut dejectum & infamem
 „discedere: nam in ludo ac palæstra, ubi cum
 „familiaribus exercitium sit, & cum amicis velut
 „cum adversariis manum conseras, liberum sit &

fuscipere laborem & non fuscipere. At qui jam nomen dedit coacto frequenti populo, præfente Agnotheta, fedentibus fpectatoribus, adducto atque objecto aduerfario ei certaminum lex facultatem eripiat. Ad eundem modum & Virgini, dum confultet priùs nubendum fit nec ne, tutum matrimonium fit: at, ubi dilegit ac conſcripta eſt, ſe in ſtadium dedit. Ecquis igitur, indictis ſpectaculis, Chriſto certaminis Magiſtro, Angelis ſupernè ſpectantibus, ſuſurrente Diabolo ac fremente ad luctamque conſerto, & medio comprehenſo in medium profiliens edicere aufit: hoſtem fugiat, laboribus ſuperfedeat, comprehensionem omittat, ne dejiciat, ac proſternat aduerſarium, ſed ei victoriam cedat. Et quid Virgines dico? cùm nec Viduas iis verbis affari faſcit, ſed illorum loco his terrificis: poſtquam repudiato Chriſto laſcivire cœperint, nubere volunt, damnandæ quæ primam fidem ſefellerint. Hacten-

L. de Vir- nus calamus S. Chryſoſtomi. Qua de cauſa Virginem
gin. c. 38. Deo ſacram à venali & conjugata diſtinguens: *Virg-*
L. de Bo- nem *permanſuram*, inſcribit D. Auguſtin. ex Apoſtolo
no Conjug. Paulo, qui ad continentiam exhortans utitur terminis
c. 23. *1 Cor. 7:8,* permanere & non jungere. Monet proinde S. Hierony-
38. & 40. mus: *Quòd ſi aliquã ſenſeris infirmiore in fide, ſuſcipe,*
Epift. 22. *conſolare, blandire & pudicitiam illius fac lucrum tuum.*
c. 13.

Atque aliàs de materiâ aliâ, colloquantur quam ſuppeditabit vel Liber aſceticus, vel Meditatio, vel Concio: hæc namque tria Venæ, Aurifodinae & Promptuaria ſunt piorum diſcurſuum. De Concione quidem index eſt S. Auguſtinus, unuſquiſque, ut poteſt, recordetur quod audivit: *Collocutionem invicem ructate: Saginam ve-*
ſtram

In Pſal.
103.

„fram ruminare: quod accepistis, non eat in viscera
 „oblivionis vestræ: thesaurus desiderabilis requiescat
 „in ore vestro. De Lectione autem & Meditatione
 Autor præcit: Epistolæ ad Demetriadem: „ Ad- *Apud S.*
 „hibe tibi in urbe solitudinem, & remota paulisper *Aug.*
 „ab omnibus propiùs Deo jungere, *aspectuque tuo- Epist. 14.*
 „rum reddita lectionis fructum & orationis ostende:
 „nihil enim in hoc secreto magis agere debes, quàm
 „animam divinis eloquiis pascere, & quantum ei
 „per totam sufficere possit diem, hoc eam veluti cibo
 „pinguiore fatiare.

Ratio autem cur hæ collocutiones suadeantur
 manifesta est, quia ut, Apostolo teste, *corrumpunt 1 Cor. 15:*
mores bonos colloquia prava, sic è contrariò ad opti- 33-
 mos pia provocant, imò & eum advocant, qui dixit:
Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum Matt. 18:
in medio eorum. Patuit id in peregrinis Emaunticis, 20.
 qui *dum fabularentur & secum quærerent, & ipse Fe- Luc. 24:*
sus appropinquans ibat cum illis. En fructum, iisdem *v. 15.*
 testibus: *& dixerunt ad invicem: nonne cor nostrum Ibid. vs.*
ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret 32.
nobis scripturas? Iterum, dum iidem hi regressi in
 Jerusalem narrarent hæc Apostolis, *stetit Jesus in Ibid. v. 36*
medio eorum, & dicit eis pax vobis, non enim con-
 scientiæ turbas proritant hæc colloquia, ut vana &
 detractoria: sed animi tranquillitatem promovent,
 quæ ex sola oritur vitiorum victoria, & vera ejus cum
 divina voluntate concordia. „ Ex divinis colloquiis
 „(inquit Kempensis in Sermonibus ad Novitios) *Serm. 4.*
 „nascitur amor Dei, ædificatio proximi, odium
 „mundi, desiderium regni cœlestis, dolor de pec-
 „catis, fervor charitatis, refrœnatio cupiditatis, &

renovatio totius interioris hominis. Quare, si lo-
 1 *Imit.* 10. qui licet & expedit (habet idem) quæ ædificabilia,
 7. 2. sunt loquere: malus usus & negligentia profectus,
 nostri multum facit ad incustodiam oris nostri: ju-
 vat tamen non parum ad profectum spiritualem,
 devota spiritualium rerum collatio, maximè ubi,
 pares animo & spiritu in Deo sibi sociantur.

1 *Theff.* 5: Finio itaque cum Apostolo: *ædificate alterutrum*,
 11. ut & de vobis in veritate possit dici, quod hîc ille
 subnectit: *sicut & facitis*. Ideoque *omnis sermo ma-*
lus ex ore vestro non procedat, sed si quis, bonus ad æ-

Ephes. 4: *dificationem fidei, ut det gratiam audientibus*. *Æmu-*
 29. *lemini sponsum vestrum, cujus colloquia omnia*
 & singula prope verba audientium fuere documen-
 ta teste Evangelio.

§. XV.

De Custodia Castitatis.

DUm Virginem instruunt duplici eam titulo
 Patres compellant, *Christi* scil. *Ancillæ* & *Sponsæ*:
Ancillæ quidem, quo ei fervidum indicant fa-
 mulatum: *Sponsæ* autem, quo sollicitam pudicitia
 custodiam demandent: hanc utriusque etymolo-
 giam elegantissimâ Apostrophe illustrat D. Fulgen-
 tius. „Attende in te Sponsi tui amorem, considera
 Domini pietatem: pius est Dominus qui te sibi
 fecit Ancillam, speciosus Sponsus qui te castificavit.
 Sponsam: idem tamen, quia verus est Dominus &
 Sponsus est verus, utriusque potestatis partes exe-
 quitur: exigit de Ancilla humilem servitutem, in
 Sponsa

Epist. 3.
ad Pro-
bam c. 19.